

'De implosie van het Westen lijkt onafwendbaar'

Zijn reis door drieduizend jaar geschiedenis, leert dat macht beperkt houdbaar is. Rijken komen op, bloeien en verkrumelen. „Europa lijkt over zijn top heen”, zegt Jonathan Holslag, hoogleraar internationale politiek.

Leeuwarder Courant 7 dec. 2018

HANS VAN ZON

Dat hij anderen de maat neemt, betekent niet dat hij zichzelf spaart. „Vorige week lag ik in volle gevechtsuitrusting te spartelen in een zwembad. En de professor, die was nog best in goede conditie”, zegt Jonathan Holslag (37) over zijn aanmelding als reservist in de Belgische strijdkrachten. „Ik pleit voor maatschappelijke dienstplicht en wilde een voorbeeld geven. Je moet ook je eigen sterktes en zwaktes kennen.”

In het boek *Vrede en oorlog* stapt Holslag door drieduizend jaar wereldgeschiedenis om er lering uit te trekken. Dat maakt somber. „Ik moet toegeven dat je dan vecht tegen cynisme. Als je aanvaardt dat macht na opkomst en bloei een

'Politici als Mark Rutte doen medemenselijkheid af als een luxe'

wordt vaak geschreven over decadentie die grote rijken ten gronde richt. Ik denk dat wij nu ook kampen met decadentie, omdat wij onze prioriteiten niet meer juist kunnen stellen. Het is goed dat je flink kunt consumeren, maar het is onze eerste verantwoordelijkheid om onze welvaart, veiligheid en zelfstandigheid in stand te houden. Dat hebben we zeker vijftien jaar niet meer gedaan omdat we ons heel sterk waanden.”

Natuur/Milieu

dankzij protectionisme, op haar hoogtepunt moet alles vrij worden met open markten. Daarna keert het protectionisme terug om in een dafende trend wanhopig te behouden wat is opgebouwd. Het is vaak een cyclus. Het protectionisme van Trump en van de brexiteers zijn daar voorbeelden van en het is onafwendbaar.”

Protectionisme is het failliet van globalisering?

„Globalisering en individualisering hebben veel kapotgemaakt. Weet je tot wat globalisering heeft geleid? Schraapzuchtigheid en materialisme door alle lagen van de bevolking heen. Zolang wij bijvoorbeeld met zijn allen goedkope kleding najagen, ook als die vervuילend is en onderdeel is van een wegwerpeconomie,

me met veel kapsones en met relatief weinig inlevingsvermogen. Wij Europeanen modderen maar wat aan. We weten niet meer wie we zijn en dan gaat elke samenleving eraan. Een samenleving heeft cohesie, bezieling nodig."

Voor de oude dame is het ook niet meer vanzelfsprekend flink in defensie te investeren.

„We geven miljarden uit aan honden- en katteneten, maar als er geld nodig is voor veiligheid, geven we niet graag thuis. In de geschiedenis

Terugplooiën achter muren helpt niet om migratie af te stoppen. Muren zijn tekenen van zwakte. Als je je terugtrekt, geef je allereerst het terrein vóór die muur prijs, de instabiliteit rukt op tot aan de muur. Vroeger of later ben je daardoor niet meer in staat die te verdedigen. Muren zijn het resultaat van schijnpatriottisme en creëren schijnveiligheid."

Zeg 'muren', zeg 'protectionisme'. Hoe past dat in het harde spel van de machtspolitiek?

„Een samenleving wordt groot

Het is dus niet alleen de schuld van de elite?

„We moeten de verantwoordelijkheid bij onszelf zoeken. Mensen als Thierry Baudet en Geert Wilders leggen die geheel bij een ander, maar dat is goedkope politiek, de verwijtende politiek zonder oplossing en zonder mensen te wijzen op wat ze zelf kunnen doen. Maar ook de gematigde politici gaan zeker niet vrijuit. Ze hebben te lang in de luwte van de afgelopen dertig jaar met een schandelijke gemakzucht gerenteerd op hun oude succes. Ze hebben veel te weinig stelling genomen, te weinig uitgelegd waar we voor moeten staan."

In welke samenleving moeten we onze tijd, geld en energie steken?

„Wat me erg stoort aan politici als Mark Rutte is dat zij medemenselijkheid afdoen als een luxe, als iets wat alleen kan als de economische situatie het toelaat. Dat is een ernstige denkfout. Hoe meten we het succes van ons leven af? Aan de mooie auto voor de deur, aan onze dure mobiel? Nee, aan ons functioneren. Het leven is geen monocultuur, wordt niet bepaald door uitsluitend economische motieven."

U bent duidelijk niet te spreken over Mark Rutte.

„Mark Rutte is geen liberaal maar

Migranten proberen via een hek Melilla, een Spaanse enclave in Noord-Afrika, binnen te komen. „Muren zijn het resultaat van schijnpatriottisme en creëren schijnveiligheid”, aldus Jonathan Holslag. FOTO EPA

Politicoog Jonathan Holslag: „Europa is een oude dame met veel kapsones en weinig inlevingsvermogen.“ FOTO MARCO DE SWART

een opportunist, die liberale waarden als een baksteen laat vallen als hij zaken kan doen met dictators en daardoor dictators sterk helpt maken. Politici als hij zouden eens in de spiegel moeten kijken, want de geschiedenis zal anders een meedogenloze analyse van hun beleid opmaken. Van politici die enorme kansen hebben laten liggen, hebben toegestaan dat onze erfenis werd verkwanseld.” *?? zou het moeten zijn*

„Beleidsmakers worden niet betaald om vrijhandel te beschermen, maar om de belangen en waarden van hun samenleving te dienen.” Met bijvoorbeeld beter, ander onderwijs. In het huidige onderwijs zijn burgerschap en het nadenken over onze toekomst helaas een randverschijnsel geworden. Je moet terug naar je oorspronkelijke opdracht: van jongeren én producenten maken die

‘Consumenten teren met hun koopgedrag op uitbuiting anderen’

onze economie versterken én goede burgers met gevoel voor verantwoordelijkheid. Ons onderwijs zorgt nu voor goede producenten, maar rampzalig slechte burgers. Harde werkers die niet weten in welke richting ze moeten gaan. Dat maakt mensen doelloos, angstig. Dat is heel kwalijk.”

???
Hoe ziet uw ideale wereld eruit?

„Ik hoop op een welvarende trans-Atlantische wereld. Ik hoop van harte dat India, China en Afrika wel-

vaart vinden in een machtsevenwicht zonder existentiële bedreiging. Een wereld waarin we met elkaar concurreren op basis van wat ons uniek en waardevol maakt, niet op basis van onderdrukking, slavernij, goedkope rotzooi en vervuiling. Ik weiger toe te geven aan een Europa dat zich aan de voeten werpt van een autoritair Chinees rijk. Ik wil niet dat mijn kinderen opgroeien in het digitaal autoritarisme dat China nu uitrolt. Met camera's op straat met gezichtsherkenning. Om strafpunten te kunnen geven als je een glas wijn te veel drinkt of een bedenkelijk boek koopt. Dat is een slavensamenleving met hightech.”

Bent u bang voor de toekomst?

„Ik lig wakker van de gedachte dat er een nieuwe oorlog kan uitbreken. Maar nog meer dan dat ik schrik heb

voor een nieuwe oorlog, heb ik schrik dat we de oorlog zullen verliezen. In de strijd om veiligheid kunnen we niet meer mee. De VS en China doen onderzoek naar 180 nieuwe militaire technologieën, Europa in een veertigtal. Het negeren van harde militaire macht is een open uitnodiging aan anderen om zich arrogant en onbesuisd op te stellen. Europa is een klein nietig uithoekje tussen twee gigantische landmassa's: Afrika – waar de bevolking naar de twee miljard gaat – en Eurazië, waar China alles naar zich toetrekt.”

Jonathan Holslag stelt tot slot zichzelf een vraag: „Hoe zorg je ervoor dat onze samenleving voor haar veiligheid weer de mouwen opstroopt als haar militairen zich al beschaamd voelen als zij in uniform over straat lopen?”

Dat is zijn volgende project.

Reactie op het Krantenartikel, "De implosie van het Westen lijkt onafwendbaar", dr. Jonathan Holslag

Dit oordeel over het Westen bevestigt mijn overtuiging, dat niet alleen het Westen/Europa, maar in heel de Wereld de neoliberale globalisering zal imploderen. De Wereld zal uiteenvallen in soevereine staten, die in alle opzichten zelfvoorzienend zullen zijn en dus hun grenzen zullen kunnen sluiten. Zo'n "implosie" zal niet alleen het gevolg zijn van politiek-bestuurlijk-economisch wanbestuur, maar vooral van de noodzaak, om de Natuur en Milieu duurzaam te behouden. Zie Brief Wallage NB. 7.

Let op!! 4. = Definitie van echte Duurzaamheid

Mijn definitie van (echte) Duurzaamheid is: **"De Natuur/Milieu mag niet zwaarder worden belast, dan het 'natuurlijk herstellingsvermogen' ervan is én men moet stoppen met het gebruiken van niet-herwinbare grondstoffen/delfstoffen"**.

Let op!! 5. = Natuurlijk herstellingsvermogen.

Het natuurlijk herstellingsvermogen is, de tijd/het vermogen, die de Natuur/Milieu van nature nodig heeft, om voor de volle 100% te herstellen van de aanslagen/vernielingen, die wij erop plegen. Dit herstel mag niet worden verkort met kunstmatige/ onnatuurlijke middelen, en/of methoden, zoals kunstmest, gewasbeschermingsmiddelen, ongeduld, economisch eigenbelang, enz.

De 'Gele Hesjes' en 'Groene Hesjes' lijken een voorbode te zijn van deze ontwikkelingen/implosie.

Eindelijk gaat het Volk massaal, doelbewust en volhardend de straat op.

Eindelijk richt het Volk zich massaal tegen het machtsmisbruik van/door de neoliberale krachten.

Eindelijk beseft men, dat deze neoliberale machten zich niet uit vrije zullen willen vernieuwen.

Eindelijk beseft men, dat niet deze neoliberale machten/- dictatuur, maar het Vólk democratisch zal moet bepalen, wat/hoe er wordt veranderd .

Over de noodzaak, om de Natuur en Milieu/ Klimaat te behouden en de ecologische- en humanitaire ramp te voorkomen, heeft Holslag het niet. Ook over deze ramp, die het Neoliberalisme werkelijk is; de noodzaak om economisch te krimpen zegt hij niets.

Desondanks vindt hij, met slechts zijn verwijzing naar het kennelijk 'wanbestuur', daarin voldoende grond, om de (totale?) implosie van het Westen te voorspellen

Hoe en hoe snel deze veranderingen zich zullen voltrekken is niet bekend. Maar wél weten we, dat er helderheid/'zicht' moet zijn, op wat er daarna moet gebeuren, om nieuwe chaos te voorkomen.

Er moet een "draaiboek" komen, dat de toestand, die dan ontstaat, kan vormgeven en in de juiste democratische richting kan leiden.

Het Nieuw Nederlands Kiesstelsel ++ is zo'n draaiboek!

Het is een tot in detail uitgewerkt systeem, dat zonder geweld en zonder Grondwetswijziging kan worden aangenomen. Het zal op democratische wijze de macht terugbrengen bij het Parlement, waarvan de individuele leden na een persoonlijke campagne door het Volk zijn gekozen.

Het Parlement met echte volksvertegenwoordigers heeft tot taak, om, namens en in opdracht van het Volk, de door het Volk gekozen 'Regeeropdracht' door de aan het Volk 'dienstbare' ministers van het Kabinet te laten uitvoeren. De democratische "cirkel" is dan weer rond en 'gesloten'.